

Nietzsche

Nietzschejev nauk o volji do moči

- Substanca sveta je svetovna volja (slepi nagon, instinkt, energija).
- **Shopenhauer** v svetovni volji vidi voljo do življenja.
 - o Po njem je cilj, h kateremu svetovna volja sili bitja in stvari ta, da bi ohranila svoj obstoj.
 - o Volja do življenja mu je negativna, ker prinaša samo trpljenje, jo mora človek zanikati.
- **Nietzsche** v svetovni volji vidi voljo do moči, njemu volja ni boj za obstoj, ampak težnja čimbolj stopnjevati intenzivnost, kvaliteto in moč obstoja. *Vsako bitje želi biti močnejše od drugega, to pa more doseči na račun drugih bitij, svoje okolice, razmer, v katerih živi.* Volja do moči mu je pozitivna, pelje k življenjski radosti. Človek naj jo čimbolj goji in stopnjuje, razviti jo mora do najvišje mere, šele tedaj se mu bosta trpljenje in bolečina spremenila v slast nad intenzivnostjo življenja.

Nietzschejev nauk o nadčloveku

- Iz človeka se mora razviti višja, popolnejša vrsta – nadčlovek.
- Višja in popolnejša bo glede razmerja do volje do moči (stopnjevala se bo do vrhunca in zavedela sama sebe).
- **Nadčlovek** = vzorec človeške osebnosti, ki bo voljo do moči razvila do najvišje možne mere.
 - o **Nadljude** so močni posamezniki, plemena ali narodi, ki so se pojavljali v vseh časih in se dvignili nad povprečno množico, ne pa nova biološka vrsta v pravem pomenu besede.
 - o **Nadljude** so nova višja vrsta ljudi, ki bi se v prihodnosti po zakonih Darwinove evolucije, obenem pa tudi s smotrnim vzrejanjem razvili iz sedanjega človeka, si ga podvrgli in presegli.
- Na to teorijo se je **oprla ideologija nacizma**. Nacisti so pojmem nadčloveka zvezali s pojmom arijske rase, češ da so kvalitete nadčloveka že od nekdanj obsežne v posebnih bioloških lastnostih čistega arijca.

Dve vrsti morale

- Iz Nietzschejevih naukov o volji do moči in nadčloveku je sledila **teorija o dveh vrstah morale**.
- **Gospodarska morala** je morala močnih ljudi in nadljudi. Glavna zapoved: *gojitev in stopnjevanje volje do moči, življenjske radosti in razmaha*. Kdor čuti v sebi voljo do moči, mu je vse dovoljeno; uveljavlja jo lahko na račun slabotnejših.
- **Čredna morala** je morala šibkih. Nastala je v njihovem interesu, zato oznanja *usmiljenje, sočutje, dobroto, ljubezen do bližnjega in enakost*. Izmislili so si jo *šibki, da bi z njo ukrotili močne in jih podvrgli povprečju*. Npr. v krščanstvu, moderni demokraciji, socialističnem gibanju.
- Krščanstvo, demokracija in socializem so po Nietzscheju krivi za propad sodobnega človeka, češ da so s svojimi moralnimi vrednotami oslabili njegovo voljo do moči.
- S svojo filozofijo je Nietzsche hotel pripomoči k priznavanju volje do moči, prvi pogoj za to priznanje je bilo **prevrednotenje vseh vrednot**, to je razvrednotenje moralnih načel evropskega humanizma od antike do 19. stoletja.

Zlo: vse, kar izvira iz šibkosti. **Dobro:** vse, kar krepi moč, voljo do moči v človeku. **Sreča:** ko vidiš, da uspevaš, občutek, da ti moč raste.